

Motion till riksdagen

1988/89:T710

av Alf Wennerfors och Gösta Bohman (båda m)

Svenska Högarna

Sjöfartsverket vill släcka fyren Svenska Högarna, som ligger tre landmil öster om Möja i Stockholms skärgård. Den har spelat ut sin roll, anser verket. Den tunga trafiken går numera längre ut till havs. I dag är det mera fisket och fritidsbåtlivet som har nytta och glädje av fyren.

Det är möjligt att denna bedömning är riktig. Till detta kommer televerkets planer att bygga en 40 meter hög länkmast för radiotrafiken. Denna mast skall alltså bli så hög att det krävs toppljus. Med andra ord kommer i så fall de sjöfarande att även i framtiden ha ett ljussken att orientera efter.

Men sjöfartsverket vill inte bara släcka fyren. Den skall rivas. Verket har inte råd att behålla den i sin ägo. Byggnaden målades senast 1975. I dag krävs en allmän upprustning – framför allt blästring och målning – som beräknats kosta cirka 400 000 kronor. Riksantikvarieämbetet utreder nu om fyren skall bevaras som byggnadsminnesmärke.

Svenska Högarna är en "heidenstammare" d.v.s. den konstruerades av Gustav von Heidenstam, far till skalden Verner. Den byggdes på Ludvigsbjergs verkstad på söder i Stockholm 1874. Man till och med monterade den på söder i sin fulla storlek och höjd, för att förvissa sig om dess stabilitet m.m. Sedan transporterades den i nedmonterade delar ut genom skärgården till Svenska Högarna. I dag söker sig allt fler människor – cirka 5 000 årligen i fritidsbåtar – ut till Svenska Högarna för att se byggnadsverket. Många ber också att få klättra upp i lanterninen för att njuta av utsikten och se linserna – slipade i Paris – på nära håll liksom det vackra koppartaket eller lejonhuvudena i brons. När det regnar rinner vattnet ut genom lejongapen.

Bemanningen kommer emellertid inte att dras in. Skärgårdsstiftelsen har arbetsgivaransvaret för fyrpersonalen, som utövar fyrvaktararbetet och sköter väderobservationen. Luftmätningstationen är visserligen automatisk men kräver nästan daglig tillsyn. Till detta kommer också arbetet som turistvärdar och tillsynsmän för naturreservatet. Icke minst är uppgiften som "vakande öga" i den yttre skärgården viktig.

Hittills har Skärgårdsstiftelsen tack vare Stockholms läns landsting och några enskilda bidragsgivare kunnat finansiera bemanningen.

Sammanfattningsvis vill vi kraftigt protestera mot sjöfartsverkets planer. Fyren får inte rivas. Den representerar en unik kultur i sjöfartens historia. Kostnaderna för målning m.m., cirka 400 000 kronor, är inte en årskostnad. Den skall delas upp på 10–15 år.

Hemställan

Mot. 1988/89

T710

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställas
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i
motionen anförts om bevarandet av Svenska Högarna.

Stockholm den 25 januari 1989

Alf Wennerfors (m)

Gösta Bohman (m)